

A photograph of a woman with long brown hair, wearing a dark green jacket and a grey hoodie, kneeling on the forest floor. She is looking upwards with an expression of awe. To her left, a grey wolf stands on its hind legs, howling with its mouth wide open. The scene is set in a lush green forest with many trees and undergrowth.

WILD VAN HAAR WOLVEN

Wolvenexpert Tatjana wordt elke ochtend wakker met het gehuil van een roedel wolven in haar achtertuin. Twintig daarvan bracht ze eigenhandig groot. “Als de wereld vergaat, zal ik hier overleven met mijn wolven in het bos.”

FOTO'S MARIELLE VAN UITERT, TEKST MARIELLE VAN UITERT EN CASSANDRA VUGTS, BEWERKING JOCHEM DAVIDSE

Tatjana Schneider (51) werd geboren in Duitsland en verhuisde op 3-jarige leeftijd naar Nederland. Vanaf 1993 pendelde ze meerdere keren per maand van Limburg naar het Duitse Merzig, net onder Luxemburg, om wijlen Werner Freund, oprichter van Wolfspark Werner Freund, als vrijwilliger te assisteren. Dagenlang zat Tatjana daar tussen de wolven en bracht zij de welpen met de hand groot. Zo ontstond een bijzondere en hechte band met de dieren. "Mijn gelukkigste momenten waren altijd de vroege uurtjes voordat het park zijn deuren opende. Uren van tevoren liep ik dan de heuvel op om in alle stilte met mijn wolven te zitten. Puur observeren en samenzijn." Al meer dan 25 jaar bestudeert ze inmiddels het gedrag van de *Canis lupus*. Het nauwe contact met de wolven en het feit dat Tatjana volledig door de dieren wordt geaccepteerd stelt haar als geen ander in staat om nieuwe inzichten te verwerven in het familieleven van de wolf, zonder de dieren in hun natuurlijke gedrag te storen. Ze draait een shaggy, en schenkt zichzelf een mok koffie in wanneer de eerste beller zich in alle vroegte aandient. Ergens in de buurt is een ree aangereden en Tatjana mag het dode beest komen ophalen. Hij is nog vers, dus het is zaak

er zo vroeg mogelijk bij te zijn op deze zonovergoten ochtend. De penetrante geur van gestold bloed vult de jeep wanneer ze even later het kadaver inlaadt. Tatjana is als leider van Wolfspark Werner Freund een alom bekend persoon in het Duitse Saarland. Al het voedsel voor

haar wolven wordt gratis ter beschikking gesteld. Zo'n zestig boeren in de omgeving doneren runderen en kalveren en zelfs jagers leveren reeën aan. Op die manier vindt het aangereden wild en het gestorven vee een nuttige bestemming.

Opgehangen aan vleeshaak

In een koelcel wordt het kadaver van de aangereden ree aan een vleeshaak opgehangen en door Tatjana klaargemaakt voor consumptie. Het is voedertijd voor de wolven. Bovendien staat er een rondleiding op het programma om scholieren kennis bij te brengen over deze veelbesproken en vaak ten onrechte gevreesde *predator*. Wanneer de kinderen op het park arriveren haalt ze de organen van de ree een voor een uit de emmers en legt ze hen uit dat het sprookje van Roodkapje toch écht een sprookje is dat met de realiteit helemaal niets te maken heeft. Wolven eten geen oma's. Wanneer ze samen met haar collega Michael de veiligheidsdeuren opent en het wolvenverblijf betreedt, houdt de schoolklas zijn adem in. Eerst laat Tatjana de wolven hun begroetingsritueel uitvoeren, een paar stevige likken op het gezicht, dan deelt ze het orgaanvlees uit.

De dode, aangereden ree die Tatjana krijgt aangeboden wordt opgehaald en klaargemaakt voor consumptie.

Een onderonsje tussen mens en wolf.

Vanaf de muur van zijn oude blokhut houdt Werner Freund, oprichter en naamgever van het park, een oogje in het zeil.

A woman with reddish-brown hair, wearing a dark olive-green jacket and light-colored pants, is kneeling on the forest floor. She is facing a large grey wolf that is standing and looking towards her. The wolf has a thick coat of grey and white fur. The background is a dense forest with many trees and green foliage. The ground is covered with dry leaves and some green plants. The lighting is natural, suggesting daytime in a wooded area.

**TATJANA: 'ONS PRIMAIRE DOEL
IS DE WOLF OBSERVEREN, MAAR JE
BOUWT NATUURLIJK OOK EEN INTIEME
BAND OP MET DE DIEREN'**

mensen in de regio. “Ze dachten dat hij gek was,” zegt Tatjana. “Hij heeft echt moeten knokken om zijn droom waar te maken. Bovendien was het een ontzettend eigenwijze man en werd hij ook door zijn geliefde wolven regelmatig op zijn plaats gezet. Het ging er echt niet altijd even zachttaardig aan toe, maar nooit betichtte hij zijn wolven van agressie. Altijd nam hij alle verantwoordelijkheid op zich.” In 2011 droeg Werner de leiding over zijn levenswerk officieel over aan Tatjana. Drie jaar later overleed de Duitse wolvengoeroe op 80-jarige leeftijd.

Halen met de tong

“Ons primaire doel is de wolf observeren, kennis vergaren en die kennis vervolgens overbrengen op anderen, maar je bouwt natuurlijk ook een intieme band op met de dieren,” zegt Tatjana. Een van de wolven met wie ze iets speciaals heeft is de 12-jarige timberwolf, of Amerikaanse wolf, Peter, wiens leven ze heeft gered. Peter leefde als leider van een roedel wolven toen er binnen de roedel een intern gevecht uitbrak en hij door twee van zijn eigen broers aan stukken dreigde te worden gescheurd. Tatjana bedacht

EERST LAAT TATJANA DE WOLVEN HUN BEGROETINGSRITUEEL UITVOEREN, EEN PAAR STEVIGE LIKKEN OP HET GEZICHT, DAN DEELT ZE HET ORGAANVLEES UIT

De werkelijkheid is voor veel schoolkinderen niet veel minder schokkend dan het verhaal van Roodkapje.

zich geen moment en sprong tussen de vechtende wolven. Hoewel het voorval al enige tijd geleden is, lijkt ook Peter haar heldendaad nog niet te zijn vergeten. Wanneer Tatjana zijn verblijf betreedt, legt hij zijn grote wolvenpoot in haar schoot, waarna hij haar trakteert op een aantal ferme halen van zijn tong in haar gezicht. Samen brengen ze een indrukwekkende wolvenhuil ten gehore. Door zijn recente herintrede in de Nederlandse natuur is de wolf steeds vaker in het nieuws. En niet altijd even positief. Maar het imago probleem waarmee het dier te kampen heeft, is vooral te wijten aan een gebrek aan kennis bij het grote publiek. Tatjana is ervan overtuigd dat Wolfspark Werner Freund, dat voor publiek gratis toegankelijk is, daar verandering in kan brengen. Dat de wolf tegenwoordig het onderwerp is van

maatschappelijke en politieke discussies die over de rug van de wolf en zonder enige kennis van zaken worden gevoerd,

ziet Tatjana met lede ogen aan. Zelf weet ze wel beter: “Als de wereld vergaat, zal ik hier overleven met mijn wolven in het bos.” ←

Tatjana's natuurlijke habitat: de uitgestrekte bossen van het Saarland.

